

# ESNAF VE KÜÇÜK SANAT İŞ SAHİPLERİ ARASINDA HASIL OLAN ANLAŞMAZLIKLARIN HALLİNE DAİR İHTİYARİ TAHKİM YÖNETMELİĞİ

## BİRİNCİ KISIM Genel Hükümler

### Şumul

**Madde 1-** 507 sayılı Kanunun kapsamına giren esnaf, küçük sanat sahipleri, hizmet ve meslek erbabı ile iş sahipleri arasında tamamlanması ve sonuçlandırılması zamana bağlı işlerden dolayı veyahut imal veya tamir olunan mamüllerin ayıp ve kusurlarından meydana gelen anlaşmazlıklar bu Yönetmelik hükümlerine göre çözülür.

### Hakem Mukavelesi ve Tahkim Şartları

**Madde 2** -Birinci maddede gösterilen anlaşmazlıkların hakem yoluyla halledilebilmesi için anlaşmazlığın çıkmasından evvel taraflar arasında yapılmış yazılı hususi tahkim mukavelesi bulunması veya iş münasebeti dolayısıyla tanzim edilmiş olan yazılı mukaveleye tahkim şartının konulmuş olması gerekir.

Bu şartlar mevcut olmadıkça bu Yönetmelik hükümlerine göre uyuşmazlığın halli için hakeme gidilemez.

### Hakemler

**Madde 3** -Bu Yönetmeliğe göre taraflar arasında çıkacak anlaşmazlıkları halletmek üzere il merkezlerinde ve ayrıca merkez nüfusu 10.000'den fazla olan ilçe merkezlerinde daimi hakem teşkilatı kurulur.

İl merkezlerindeki hakemler üç kişiden ibaret olup heyet halinde çalışırlar. Bunlardan valilikçe görevlendirilen birisi başkanlık yapar. İlçe merkezlerindeki hakemler bir kişiden ibarettir.

Hakemlerin ayrıca birer de yedeği bulunur.

### Hakemlerin Tayini

**Madde 4** -İl merkezlerindeki hakemler ve yedekleri valilikçe, ilçe merkezindeki hakem ile yedeği kaymakamlıkça bu işi yapmağa yeterli kimseler arasından üç takvim yılı için seçilerek mutad vasıtalarla ilan edilir. Seçimde yedeklerin sıraları ayrıca tesbit olunur. Evvelce seçilmiş olanların tekrar seçilmeleri caizdir.

### Yetkisi

**Madde 5** -İl hakem heyetleri il merkezi ile hakemi bulunmayan ilçe merkezleri ve bunlara bağlı bucak ve köylerdeki ilçe hakemleri ise ilçe merkezi ile bu ilçeye bağlı bucak ve köylerdeki anlaşmazlıkları halle yetkilidir.

### Hakem Heyetine veya Hakeme Müracaat

**Madde 6** -Hakem heyetlerine veya hakeme müracaat eden taraf iki nüsha dilekçe verir ve bu dilekçeye;

- Tarafların isim ve adresleri,
  - Anlaşmazlığın konusu,
- yazılır ve hakem mukavelesi veya tahkim şartı anlaşmasının aslı veya sureti eklenir.

Muracaat üzerine hakem heyeti veya hakem muteber bir hakem mukavelesi veya tahkim şartı mevcut olup olmadığını araştırarak tahkim talebinin muteber ve haklı sebeplere dayandığını tesbit ederse keyfiyeti taraflara tebliğ

---

---

eder.

Tahkim talebinin muteber ve haklı sebebe dayanmadığı anlaşılırsa keyfiyet müracaat sahibine tebliğ olunur.

Yukarıdaki tebliğlerin muhatapları itiraz ettikleri takdirde anlaşmazlığın hakem tarafından halledilip edilemeyeceği o yerdeki ticaret davalarına bakmakla görevli mahkemece karara bağlanır.

### **Hakemin Anlaşmazlığa Bakamaması**

**Madde 7** -Hakemler aşağıdaki hallerde kendilerine intikal eden anlaşmazlıkların çözümüne bakamazlar ve taraflarca herhangi bir talep olmasa bile kendiliklerinden çekilmeye mecburdurlar:

- 1- Kendisine ait olan veyahut doğrudan doğruya veya dolayısıyla alakadar olduğu anlaşmazlıklarda,
- 2- Aralarında evlilik bağı kalkmış olsa bile karısının, kendisinin veya karısının usul ve fûruunun, üçüncü dereceye kadar (Bu derece dahil) nesepten, kendisiyle sıhrîyet hasıl eden evlilik kalksa dahi ikinci dereceye kadar (Bu derece dahil) sebepten civar hısımlarının veya aralarında evlatlık rabitası bulunanlara ait anlaşmazlıklarda,
- 3- İki taraftan birinin vekili veya vasisi veya kayyumu sıfatıyla hareket ettiği anlaşmazlıklarda,
- 4- Anlaşmazlığın hakeme intikalinde Yönetim Kurulunda bulunduğu derneğe, görevli bulunduğu belediyeye veya diğer bir tüzel kişiye ait anlaşmazlıklarda,

### **Hakemin Reddi**

**Madde 8** -Aşağıdaki ha1lerde hakemler bizzat kendilerini red edebilecekleri gibi taraflardan birisince de reddolunabilir.

- 1- Anlaşmazlıkta iki taraftan birine nasihat vermiş veya yol göstermiş olması,
- 2- Anlaşmazlıkta iki taraftan biri veya üçüncü şahıs muvacehesinde kanunen icabetmeden reyini beyan etmiş olması,
- 3- Anlaşmazlıkta şahit veya bilirkişi sıfatıyla dinlenmiş veya hareket etmiş olması,
- 4- Anlaşmazlığın dördüncü dereceye kadar (Bu derece dahil) civar hısımlarına ait bulunması,
- 5- Anlaşmazlığın halli esnasında iki taraftan birisi ile davası veya aralarında bir düşmanlık bulunması,
- 6- Umumiyetle hakemin bitarafılığından şüpheyi mucip önemli sebepler bulunması,

### **Red İşlemi**

**Madde 9** -Hakemin reddine ait usuli muameleler, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 516 ncı ve müteakip maddeleri hükümleri gereğince yapılır.

### **Duruşmaya Hazırlık**

**Madde 10** -Davacı; hakem heyetine veya hakeme hitaben yazılmış 3 nüsha dilekçe ile müracaat suretiyle davasını açar. Dava dilekçesinin hakemlikçe alınıp deftere kaydedilmesiyle dava açılmış olur.

Dava dilekçesinde davacının adı, soyadı ve adresi, davalının adı, soyadı ve adresi ve varsa tarafların vekillerinin adı, soyadı ve adresleri, davanın konusu, vakalar, hukuki sebepler ve deliller ile talep yazılarak evrakı müsbiteler mevcut ise bunların da asıl veya suretleri dilekçeye bağlanır.

Dava dilekçesi ile birlikte tahkim masraflarını karşılamak üzere dava dilekçesinde yazılı meblağın yüzde ikisi nisbetinde tahkim masrafları karşılığı hakem heyeti veya hakem adına mahalli Halk Bankası veya bu bankanın bulunmadığı yerlerde T.C. Ziraat Bankasına yatırılarak makbuzu dava dilekçesine eklenir.

Yukandaki hususlar yerine getirildikten sonra dava dilekçesi karşı tarafa iadeli taahhütlü olarak tebliğ edilir ve karşı taraftan 7 gün içinde yazılı mürafaasını bildirmesi istenilir.

---

---

Hakem heyetleri veya hakemler 7 günlük müddetin bitiminden sonra ilk 5 gün içinde hakem önünde cereyan edecek olan tahkikatın şeklini ve müddetlerini tayin ile duruşma gününü tesbit ederek taraflara iadeli taahhütlü olarak tebliğ eder.

### **Duruşma**

**Madde 11** -Hakem heyetleri tahkikatın yapılması işini içlerinden birine bırakabilirler. Tahkikat tamamlandıktan sonra hakem heyetleri kendilerine tevdi olunan evrak üzerinde hüküm verirler.

Tebliğata rağmen taraflardan birinin veya her ikisinin duruşmaya gelmemesi halinde gıyap ve müracaata bırakma muamelesi yapılmaksızın evrak üzerinde karar verilir. Hakem heyetleri veya hakemler lüzum gördükleri takdirde tarafları dinleyebilirler.

Tarafların dava neticesine müessir olabilecek beyanlar zapta geçirilir ve kendilerine imzalatılır. Duruşma sırasında ibraz edilen senetler vesair vesikalar zapta iliştilir.

Hakem heyetleri veya hakemler şahit ve bilirkişi dinleyebilir ve Hukuk Usulü Mahkemeleri Kanunundaki hükümleri dairesinde yazılı beyyine üzerinde tetkikat yapabilirler.

Hakem heyetleri veya hakemlerce taraflara ve bilirkişilere yemin ettirmek icabettiği takdirde bunların ticari davalara bakmakla görevli mahkemeye gönderilerek yemin ettirilmesine karar verilir.

Şahitlerin yemininin icrası ve imtina edenlerin dinlenmesi hakem heyetleri veya hakemlerin talebi ile anılan mahkemece yapılır.

Bilirkişi tayininde taraflar arasında ittifak olmaz ise, bilirkişi hakem heyetleri veya hakemler tarafından tayin olunur. Hakem heyetleri veya hakemler mahallinde keşif ve muayene yapabileceği gibi ekspertiz de yaptırabilirler.

Hakem heyetleri veya hakemler davanın devamı müddetince dava dosyasının taraflar veya vekilleri ile bilirkişi ve eksperler tarafından tetkikine müsaade ederler.

Duruşma veya tahkikat sırasında ceza tahkikatına esas teşkil eden bir sahtelik hadisesi zuhur ederse, ceza mahkemesince bu hususta karar verilinceye kadar tahkikat tehir olunur ve tahkim müddeti işlemez.

Hakem heyetleri veya hakemler huzurunda sulh, feragat veya kabulde bulunulabilir. Bu takdirde yapılan beyanlar zapta geçirilerek taraflar ve hakem heyetleri veya hakemler tarafından imzalanır.

### **Tahkim Müddeti**

**Madde 12** -hakem heyetleri veya hakemler ilk içtimalarından itibaren 6 ay zarfında hüküm vermeğe mecburdurlar. Bu müddet ancak tarafların veya taraflardan birinin sarih ve haklı talebi üzerine hakem heyetleri veya hakemlerin isteği ile o yerde ticaret davalarına bakmakla görevli mahkeme kararı ile uzatılabilir.

### **Duruşmanın Sona Ermesi**

**Madde 13** -Hakem heyetleri veya hakemler , dava konusunun kafi derecede aydınlandığına ve tetkike muhtaç başkaca husus kalmadığına kanaat getirdikten sonra duruşmanın sona erdiğini bildirir ve karar verilmiş ise tefhim eder. O celsede karar tefhim edilmeyecek ise hangi tarihte tefhim edileceği taraflara tebliğ olunur.

---

## Hakem Kararı

**Madde 14** -Hakem heyetlerinde kararlar çoğunlukla verilir. Bu kararlar mevzuat hükümleri dairesinde hakkaniyet, nesafet, örf, adet ve teamüllere göre ittihaz olunur.

Karara muhalif kalan hakem muhalefet sebebini yazarak altını imzalar.

Hakem kararlarında tarafların isim ve adresleri, anlaşmazlığın neden ibaret olduğu, tarafların iddia ve müdafaalarının özeti, kararın gerekçesi, hakem ücreti ve tahkim masrafları, talebedilmiş ise avukat ücreti ile işin mahiyet ve icabına göre hükmolunacak tazminatın miktarı ve taraflarca ne nisbette ödeneceği belirtilir.

Hakem kararları 4 nüsha olarak yazılır ve imzalandıktan sonra bunlardan iki nüshası taraflara iadeli taahhütlü olarak tebliğ olunur. Hakem kararlarının yürürlüğe konulması zorunludur. Ancak taraflar tebellüğ tarihinden itibaren bir hafta içinde ticari davalara bakmakla görevli mahkeme nezdinde usul ve esas bakımından itirazda bulunabilirler.

Mahkemeden tehiri icra kararı alınmadıkça itiraz icrayı durdurmaz.

## Hakem Ücretleri

**Madde 15** -Hakem heyetine veya hakemlere intikal eden anlaşmazlıklar dolayısıyla hükmedilecek hakem ücretleri o yerde uygulanmakta olan avukatlık asgari ücret tarifesi esaslarına göre tesbit olunur. Tesbit olunan bu ücret hakem heyetlerinde 3'e bölünmek suretiyle ödenir. Tek hakem olan yerlerde ise hakeme avukatlık asgari ücret tarifesine göre tesbit olunan ücretin üçte birisi ödenir.

## Çeşitli Hükümler

**Madde 16** -Hakem heyeti veya hakemlerin kayıt, dosya, yazışma ve benzeri büro işleri ilçe merkezinde birlikçe tanzim edilecek dernek ve il merkezlerinde ise birlik tarafından yapılır ve derneklerce yapılan masraflar hakem heyeti veya hakem kararıyla hangi tarafa tahmil edilmiş ise o tarafca 10 uncu madde gereğince ödenmiş olan masraf karşılığında mahsup ve tediye olunur.

**Madde 17** -Bu Yönetmeliğin 2 nci maddesi gereğince tahkim sözleşmesi veya şartı mevcut olmadığı için hakeme müracaat edemiyenler 507 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin (1) fıkrası gereğince ilgili derneğin yönetim kuruluna müracaatta bulunabilirler.

Yönetim kurulu zararın ödenmesine karar verilebileceği gibi cezayı gerektiren hallerde üyeyi haysiyet divanına da sevkedebilir.

**Madde 18** -Bu yönetmelikte hilafına hüküm bulunmayan hususlarda Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu hükümleri kıyasen uygulanır.

**Madde 19** -Bu Yönetmelik yayım tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

**Madde 20** -Bu Yönetmeliği Ticaret ve Sanayi Bakanlıkları yürütür.